

<http://www.israelmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

Maria budskapsdag- Søndag 17. mars 2013

Prekentekest: Luk 1, 39-45

Lesetekst I: 1 Sam 1, 21-28

Lesetekst II: Apg 16, 12-15

Stigmatisert, men rikt velsignet

Bakteppe for teksten

Teksten vår beskriver møtet mellom Maria, som akkurat har fått engelen Gabriels beskjed om oppdraget Gud har gitt henne, og Elisabeth, gravid i sjetten måned også på mirakuløst vis. I versene etter vår tekst finner vi Marias lovsang, hvor hun gjør ord hun kjenner og bærer med seg fra sin jødiske kultur, til sine egne i lovprisning av Han som ser til de minste, og som holder det han har lovet folket sitt. Men teksten vår inneholder de få versene om møtet mellom kvinnene, og Elisabeths ord til Maria.

Det er ikke vanskelig å tenke seg til hvordan situasjonen kunne ha vært for Maria på dette tidspunktet. Hun var lovet bort til Josef, men ikke gift enda. Det som skulle ha vært den hyggeligste og gladeste nyheten å fortelle familien sin, hadde i stedet blitt en av de vanskeligste. Det at graviditeten ikke skjedde i de riktige rammene, ville gjøre henne til sentrum for rykter, for familiens bebreidelser; hun satte også dem i et dårlig lys, og hva med søstrenes utsikter til giftermål? Hva var dessuten dette med at barnet hun bar, skulle være hellig og kalles Guds sønn, at hun hadde fått englebesøk? Hadde hun i tillegg til å bli upassende gravid, blitt syk, stormannsgal, eller mistet vettet? I den jødiske kulturen var en av hennes viktigste oppgaver som kvinne å bli mor og å føre familie og tradisjon videre. Bare ikke på denne måten.

I teksten vår står det at hun bare noen få dager etter å ha fått beskjeden fra engelen, *skyndte seg opp* i fjellet til Elisabeth. Bar det preg av flukt fra alle reaksjonene hun hadde fått, fra virkeligheten der hjemme? Eller hadde hun kanskje blitt sendt dit av faren sin for å minske skammen knyttet til det som hadde skjedd? Flyktet hun fra stigmaet som hadde merket både henne, barnet hun bar og den utvidete familien hennes? Eller hadde hun enda ikke våget å fortelle dem det? I Matteusevangeliet fortelles det om denne tiden at engelen også måtte besøke Josef for å berolige og lede ham; "Vær ikke redd for å ta Maria hjem til deg som din kone", ettersom han hadde bestemt seg for å bryte forlovelsen på grunn av det som hadde skjedd.

Guds omsorg for Maria

Uansett hva bakgrunnen var vet vi at det må ha vært en ekstremt vanskelig situasjon for den unge kvinnen. Hun skynder seg altså opp i fjellbygdene, og blir møtt av Elisabets høye rop: ”Velsignet er du blant kvinner, og velsignet er frukten i ditt morsliv”. Gjennom Maria og barnet hun bærer, vil Gud vise sin kjærlighet til alle mennesker gjennom alle tider. Men på dette punktet i historien viser han først og fremst sin kjærlighet og omsorg for henne, for kvinnen Maria. Han gir henne det *hun* trenger aller mest; en annen kvinne, et familiemedlem (om enn fjernt) å dele sin glede over babyen i magen med, en å fortelle den gode nyheten og å få den gode responsen fra. Velsignet er du blant kvinner og velsignet er babyen du bærer i magen din. En å dele undringen og gåten med; hvem er barnet hun bærer?

Gjennom Marias lovsang i versene som følger, drar Maria selv de lange linjene; Guds omsorg for de små gjennom historien, i løftene hans til sitt folk, i det han har gjort mot henne, og videre til kommende slekter. Fra henne av vil alle kunne lese ordene hun nettopp har hørt, som til seg selv; Velsignet er du blant kvinner eller menn. Det er Guds omsorg og livgivende kjærlighet for det enkelte mennesket; fordi hun sa ja den gangen, og han kom til jorden som frelseren.

En sjelesørgerisk utfordring

Opplevelsen Maria hadde i forbindelse med å bli gravid utenfor ekteskapet, vil ikke nødvendigvis være den samme for kvinner i vår sammenheng i dag. Men opplevelsen av å være stigmatisert, å være utskilt, og å få følelsen av skam pålagt seg fra omgivelsene på grunn av situasjoner eller opplevelser, er det mange som erfarer. Og det å få møte Guds udelte kjærlighet og omsorg gjennom et annet menneske, slik Maria gjør det i Elisabets betingelsesløse og direkte reaksjon; ”velsignet er du blant kvinner”, er det mange, mange i vår sammenheng og virkelighet som har bruk for. Gjennom oss som enkeltmennesker og gjennom oss som menighet. Vi utfordres til å våge å se enkeltmenneskers behov og livssituasjon, og å formidle Hans kjærlighet og omsorg direkte, betingelsesløst og personlig i møte med dem.

Tillit til at Guds godhet er tilliten verdig

Vi som kjenner historien videre, vet at Maria noen dager etter at barnet hennes er født, vil få høre disse ordene fra Simeon i tempelet; ”også gjennom din egen sjel skal det gå et sverd”. Vi vet at hun vil følge Jesus gjennom det korte livet hans på jorden; hun er en disippel, men også moren hans, og vi vet at hun vil følge ham helt til det siste til korset, hvor Gud igjen viser sin omsorg for henne; for enkeltmennesket, kvinnen og moren Maria da han ber ”disippelen han elsket”, om å ta seg av henne som sin egen mor, og gir henne ham som sønn.

Det står også om Maria, at hun tok vare på ordene fra englene over Betlehemsmarkene, gjengitt av gjeterne, og grunnet på dem i hjertet sitt. Antagelig sammen med ordene Elisabeth sier til henne i dagens tekst, og ordene hun senere får høre fra Simeon og Anna i tempelet; alle gåtene om barnet hun har båret og er mor til.

Som kvinnene i dagens lesetekster; Hanna som hadde bedt inderlig til Gud om et barn, og så ga barnet tilbake til Gud, og som Lydia, forretningskvinnen og hedningen som ”dyrket Gud”, hang hjertet hennes seg fast i Gud og hans godhet. Gjennom familie og tradisjon eller gjennom tilegnet kunnskap om jødernes Gud, hadde de lært om Guds godhet, sluttet fra det at han også ville være god mot dem, og fått oppleve nettopp det. Gud gav Hanna en sønn, tok i

mot ham og tok seg av ham da hun gav ham tilbake til ham, og gav ham en helt spesiell oppgave og plass i livet. Lydia dyrket jødernes Gud og fikk oppleve å leve midt i oppfyllelsen av løftene Han hadde gitt gjennom historien. Og Maria, som tok imot oppgaven hun fikk fra Gud, og fikk oppleve hans omsorg for seg som kvinne og mor.

Fortellingene deres er utfordrende i forhold til selv å ta i mot historiene vi er lært om Guds godhet og trofasthet, og leve på dem i våre egne liv og erfaringer. Elisabet sier også til Maria: ”Salig er hun som trodde, for det som Herren har sagt henne, skal gå i oppfyllelse.”

Salmeforslag: Norsk Salmebok 118: *Alle kilder bryter frem i glede*

Hege Wendel Høyland

Utdannet barnevernspedagog, misjonær for Israelsmisjonen, arbeider i Machaseh i Jerusalem, en diakonal virksomhet som gir hjelp til voldsutsatte kvinner, og andre medmennesker som sliter med livet.

hegewendel@hotmail.com